

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS“

Redacteur:
TJEERD WOODSTRA
Voorl. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie Trouwingsstraat 8"
Postgiro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam“ — Amsterdam

De strijd tegen de Honger

Dezer dagen verscheen in wat men vroeger de grote pers noemde, maar wat tegenwoordig onder invloed van de deviezennood nog maar voddere blaadjes zijn, in een grafische voorstelling een statistiek van de UNRRA onder het opschrift: „De wereld vecht tegen de honger“.

In die statistiek werd er van uitgegaan, dat de mens die niet meer dan 1500 calorieën per dag krijgt toegewezen, in een hongertoestand leeft.

Bij 2000 calorieën vangt de gezondheidsgrens aan, d.w.z. dat de niet werkende mens bij een rantsoen dat dit aantal calorieën per dag bevat, gezond kan blijven. Overigens, voor 99% van de mensen is die calorieënmaatstaf een absoluut onbegrepen ding, waarmee de heersende klasse naar believen kan goochelen. De genoemde statistiek vermeldt lang niet alle landen der aarde, die naar een ruwe schatting ongeveer met 2200 miljoen mensen is bevolkt. Maar ze geeft er toch een beeld van, hoe de kapitalistische orde, bij een ongekende, bijna onbeperkte productiekracht, den mensheid weet te verzorgen.

Beneden de bedoelde hongergrenzen liggen: Europa, uitgezonderd een zestal landen, bevolking naar schatting 375 miljoen; China, idem 450 idem; Japan, idem 75 idem; Brits Indië, idem 350 idem;

Bekend totaal 1200 idem.

Daarmede staat dus vast, dat tenminste 55% van de wereldbevolking beneden de hongergrens leeft. Over Noord- en Zuid Amerika, Australië, Afrika, Klein Azië, Indonesië en Rusland zwijgen we dus. Elk van deze gebieden, of delen er van, die ook beneden de hongergrenzen liggen en die zijn er zeker in betekende mate bij, voert het percentage van 55% direct op.

Onder enige overdrijving mag worden aangenomen, dat twee derde van de wereldbevolking onder een absolute hongertoestand leeft. Hoe het verder gesteld is, wijst alleen al de mededeling dat Nederland tot de gebieden behoort, waar de gezondheidsgrens, 2000 calorieën, is bereikt. „Je sal er gezond bij blijven“ zal

de spotlustige Amsterdammer zeggen, vooral wanneer hij hoort, dat een normale voeding eerst wordt bereikt bij 3200 calorieën en het „welvaartspel“ bij 3500 calorieën per dag.

De grote heren slaan alarm. Ze komen in voedselconferenties bijeen en schrijven in de pers vreeswekkende artikelen. Er wordt een wereldcampagne opgezet. Het is echter een welberekend alarm. Zaken zijn zaken en elke zaak heeft nog verschillende aspecten ook. Zoeken we dus de verschillende kanten eens op.

Allereerst is de UNRRA een organisatie van Amerikaanse zakelijke menslievendheid. Zoals het kapitalisme als geheel de behoeftenvoorziening alleen regelt, voor zover het winst-principe daarmede bevredigd wordt, zo is dat ook het geval met de UNRRA als gecoördineerde-belangenorganisatie der Amerikaanse bezittende klasse. Alles wat Nederland en de andere landen via de UNRRA kochten en kopen van het Amerikaanse kapitaal, is van haar kant een gewone zakelijke transactie. En doordat de verkopen geschieden aan regeringen, is de betaling door de verarmde en geruïneerde wereld op de best mogelijke wijze gewaarborgd. Bovendien is het Amerikaanse kapitalisme door deze organisatie in staat eerst en juist datgene te spuien, wat in zijn belang het eerste weg moet.

De strijd tegen de honger, door de UNRRA ingezet, is daarnaast meteen een credieten-kwestie, omdat juist de hongerlanden niet bij machte zijn contant te betalen. Het Amerikaanse kapitalisme heeft dus op deze wijze tezelfdertijd een

troef in handen, die zijn economische macht over de wereld versterkt.

De regeringen en de grote banken van de „beweldadigde“ landen pogen zich natuurlijk wel van tijd tot tijd tegen de volkomen onderwerping aan het steeds machtiger wordende Amerikaanse imperialisme te verweren, maar feitelijk zijn zij in de praktijk op deze wijze toch zaakwaarnemers van „den groten heer“, om eens te spreken in de woorden van een koloniaal volk.

Typerend voor een en ander is, wat Dr. Holtrop, president van de Nederlandse Bank dezer dagen in een persconferentie betogde.

„Evenmin als in een moderne op zedelijke grondbeginselen opgebouwde samenleving de verdeling van voedsel bij dreigende hongersnood kan worden overgelaten aan de vrije markt, evenmin kan thans nu ons land letterlijk hongert naar buitenlandse goederen, de verdeling der deviezen worden overgelaten aan het vrije spel der economische krachten.“

Ook Nederlandse Bank-presidenten zijn zakelijke lieden. Zij vragen niet naar de oorzaak van de wereld-hongersnood. Zij stellen a priori vast: het kapitalisme is een moderne op zedelijke grondbeginselen opgebouwde samenleving. Wie daar anders over denkt, staat reeds in zijn denkwijze „buiten de regelen van het spel“. Dus volgen zonder meer de conclusies: De verdeling van het voedsel kan nu niet meer overgelaten worden aan de vrije markt;

De verdeling der deviezen kan niet overgelaten worden aan het vrije spel der economische krachten.

In wezen betekent dat: Amerika door middel van de UNRRA, bedistribueert de wereld. Amerika beheerst het financieel economisch leven.

Het betekent meer. Het betekent ook, dat die distributie voor allen en zo matig mogelijk peil wordt gehandhaafd. Hoe matig? Het feit, dat Nederland boven de hongergrens uitkomende, van zijn aankopen onlangs nog een deel moest afstaan (lenen noemt men dat) aan andere landen, o.a. Frankrijk, zegt ons voldoende.

„Ons land“, zegt Dr. Holtrop verder, „zal de import zo gering mogelijk moeten hou-

beiderswereld innemen. We zijn in de eerste plaats een politieke organisatie, die een weekblad uitgeeft, waarin we propaganda maken voor onze beginselen. Over de noodzakelijkheid van deze propaganda zijn velen het met ons eens. Verder geven we een maandblad uit, brochures, manifesten, enz. We moeten vergaderingen beleggen waarvoor we zaalhuur moeten betalen. Als we nu b.v. brochures uitgeven zoals: „Van slavenmaatschappij tot arbeidersmacht“ of „De arbeidersraden“, dan betekent dat, dat we de drukker moeten betalen, want die wacht niet tot we al onze brochures verkocht hebben; zodat we dit geld a.h.w. moeten voorschieten. Maar om het te kunnen voorschieten, moeten we het hebben. We leven nu eenmaal in een maatschappij, waarin men zonder geld niets kan doen. En terwille daarvan mag onze propaganda niet kelderen. Zo'n stuk propaganda, we herhalen het, is ook ons weekblad.

Begrijpen al onze lezers wel goed, wat voor offers en moeite we ons moeten getroosten om te zorgen, dat iedere week op tijd de krant bij de lezers op tafel ligt? Begrijpt men wel goed, als men de krant inkijskt, wat voor werk en zweetdruppels hieraan voorafgaan? Dit zeggen we zonder sentimentaliteit. De doeleinden, die we nastreven, zullen zeker niet door de staat, die we op de felste manier bekampen, ondersteund worden, zodat de vergelijking met de t.b.c.-bestrijding helemaal niet opgaat.

Natuurlijk zijn we voor open boekhouding en niet alleen in de bedrijven; maar we kunnen nu eenmaal niet alles van ons zelf publiceren, gezien, nogmaals, de plaats, die we innemen. In onze organisatie wordt echter wel degelijk het financiële beleid besproken en gecontroleerd.

Het doel van ons werk is, de arbeiders in hun bevrijdingsstrijd te steunen en onze kameraden offeren daarvoor al hun vrije tijd en energie, zonder ook maar een cent hiervoor te ontvangen. Integendeel, ook wijzelf dragen naar vermogen bij in de propagandakosten van de bond. Deze vrijwillige offers brengen wij elke dag; is het erg, wanneer wij aan de met ons sympathiserende lezers een kleine financiële bijdrage vragen?

De inzender meent, dat we aan de door ons geïnde abonnementsgelden voldoende moeten hebben. Maar denkt hij er wel aan, dat onze propaganda ook tal van uitgaven nodig maakt, waarvoor geen geld binnenkomt? Denk b.v. maar eens aan de propaganda onder de stakers, die gedeeltelijk ook door middel van de krant moet gebeuren; men moet toch wel deze stakers de krant voor niets geven? Maar willen wij dat kunnen volhouden, dan is het nodig, dat anderen wel eens met een extra-bijdrage komen. En zo zijn er tal van andere gevallen te noemen, waarin we extra-kosten moeten maken, die alleen uit vrijwillige bijdragen kunnen worden bestreden. Denk b.v. aan de uitgave van kleine vlagschriften zoals bij gelegenheid van de ver-

kiezingen; de financiële opbrengst van dergelijke acties kan bijna nooit de uitgaven dekken.

Uit het voorafgaande blijkt, dat we geld nodig hebben voor onze propaganda in het algemeen. En bij wie zouden we dan beter kunnen komen dan bij onze lezers, waarvan we toch mogen veronderstellen, dat ze voor het grootste deel zullen instemmen met onze gedachten. Dus, tenslotte, wij doen het werk en geven onze tijd, geven jullie ons naar vermogen geld. Je helpt daarmee onze propaganda in het leven houden.

ZOMERKAMP SPARTACUS

Het aantal aanmeldingen is nu zo gestegen, dat met het oog op het betrekkelijk gering aantal plaatsen, hetwelk de kampleider aanvankelijk voor ons beschikbaar had, wij met hem hebben overlegd of hij meer plaatsen voor ons kon vrijhouden. Hierin zijn we geslaagd, mits we hem zeer spoedig definitief bericht zenden. Daarom dringen wij er bij de geestesverwanten, die het kamp willen meemaken, op aan, nu direct hun aanmelding in te zenden.

Tot onze spijt moeten wij mededelen, dat het niet voor alle deelnemers mogelijk is ook Zondag 11 Augustus nog te blijven. Het grootste deel van de door ons ingenomen slaapplekken moet met ingang van Zaterdagmiddag voor een andere groep beschikbaar zijn. Slechts een klein aantal en degenen met een eigen tent zouden langer kunnen blijven.

Daarom hebben we vastgesteld, dat ons kamp op Zaterdag 10 Augustus 12 uur eindigt en wij Zaterdagmiddag afreizen.

Bij het organiseren van het weekeinde 3-4 Augustus rekenen wij er op, dat allen dan reeds aanwezig zullen zijn, want we willen de inzet van het kamp extra goed maken. Horen wij nog iets van de deelnemers omtrent hun bijzondere medewerking?

We laten hier nu nog de verschillende inlichtingen volgen:
Datum: 3 tot en met 10 Augustus 1946.
Het kamp wordt gehouden te Leersum, gelegen aan de tramlijn Driebergen-Rhenen en is zeer gemakkelijk te bereiken. Hoewel gemakkelijk te bereiken, ligt het terrein in een zeer rustige en prachtige omgeving en is zelf een mooi kampeerterrein. De watervoorziening e.d. is prima in orde. De middagpot wordt voor ons gekookt en in de kamptent zijn de overige levensmiddelen verkrijgbaar. We zullen slapen op matrassen in een tochtvrije en waterdichte barak en in tenten. Voor slecht weer overdag hebben we een vergaderruimte.

Voor kampgeld huur stromatras en warme maaltijden wordt per week f 11.— per persoon betaald. Zeer waarschijnlijk komt hierop nog reductie, door het afvallen van den Zondag. Of zullen we dat maar direct in het Solidariteits fonds storten? Ingeleverd moet worden: de bon voor het halve vlees, en vet- of boterrantsoen voor die week, plus de aardappelenbon en een weinig thee. Voor broodmaaltijden moeten wij ieder voor zich geheel zelf zorgen.
Aanmeldingen direct aan Wijkje Pot, Molenbeekstraat 2 II, Amsterdam, Z.
Geldzendingen voor 5 Juli aan hetzelfde adres.
Eerste betaling f 5.—, afrekening in het kamp.
Verder willen we verwijzen naar de berichten in „Spartacus“ van 25 Mei, 1 en 8 Juni, waar nadere inlichtingen worden gegeven.

Zeeliedenstaking en nog wat

De zeelieden en havenarbeiders staken. Heel de reactie roept: de arbeiders brengen onze voedselvoorziening in de war. De niet-stakende arbeiders vinden dat niet zo erg. Ze hebben zo lang moeten ontberen in het belang der behoudende klasse, dat ze nu ook wel iets willen ontberen in hun eigen belang. Regering en reders begrijpen er niets van. Radio en pers worden te hulp geroepen. „Helpt niet. Dan maar andere troeven uitspielen. Het leger wordt er bij gehaald. We wanen ons weer in de bezettingstijd, maar neen, arbeiders, het is heus onze eigen Nederlandse regering, die pantsers en andere wapens plus arbeiders in uniform in het geweer roept om op ons af te sturen als we voor ons recht opkomen.“

En nu moet u niet denken dat de arbeiders „Gelijkheid, Vrijheid, Broederschap“ eisen, o neen, bij lange na niet, ze vragen alleen nog maar erkenning van hunne vakorganisatie en een enigermate behoorlijk bestaan.

Dat is toch niet te veel?

Dat is ons toch de hele oorlog door via de B.B.C. zender vanuit Londen beloofd, zelfs de tonen van de Internationale klonken door deze zender.

Maar nu wij die beloften doorgevoerd willen zien, worden de kanonnen op ons gericht. Gelukkig beginnen steeds meer arbeiders te begrijpen waar hun plaats is en het was daarom ook verheugend dat op een algemene vrouwenvergadering, waar de zeeliedenstaking ter sprake kwam, alle aanwezigen zich solidair verklaarden met de stakers en bereid waren alle mogelijke steun te verlenen.

We hebben ons voorgenomen om de laatste tot nu toe door de regering uitgespeelde troef (namelijk het ons ontnemen van het toch al niet grote suiker-rantsoen) teniet te doen, ja zelfs tegen haar zelf te gebruiken. We willen (en hopen dat ons voorbeeld navolging zal vinden) het geld dat we anders voor de suiker moeten besteden, nu in de stakingskas storten.

De staking der zeelieden is onze staking en moet de volle sympathie hebben van heel de arbeidende klasse. Heden zij, morgen wij.

Een collecte op bovengenoemde vergadering bracht voor de stakers ruim 50 gulden op.

Het mijnnegevaar is (volgens de reders) verdwenen en werd daarom de gevarentoeslag voor de zeelieden opgeheven door de 3 samenwerkende bonden en de reders. Enkele dagen geleden werden nog 2 schepen de dupe van losgeslagen mijnen!

En nu is het weer de „Meerkerk“, die even voor de kust op een mijn liep. 12 Zeelieden vonden hierbij de dood.

(Overgenomen uit „Vrouwenleven“, orgaan van de Alg. Huisvrouwenbond, afd. Enschede.)

V. S. V. vergadering

AMSTERDAM — Donderdag 27 Juni 1946 in „Krasnapolsky“. Ingeleid wordt het onderwerp: Taak en wezen der Partij. Daarna enige huis-houdelijke zaken. Introductie toegestaan. Aanvang 8 uur precies.

VELSEN — Maandag 24 Juni a.s. s'avonds. Openbare vergadering in Café Griffioen, Trompstraat. Onderwerp: De stakingen en de E.V.C. De fusie E.V.C. — N.V.V. Debat gewenst.

UIT DE INHOUD.

Rusland bereid zich voor.
Sexuele nood.
Spartacus en Trotskisme.
Beheersen van Mensen.

den en de export zoveel als maar enigszins mogelijk, moeten opvoeren. Als volk zullen wij op den duur de tering naar de nering moeten zetten".

„Op den duur", U ziet hoe grenzeloos brutaal dit soort heren is. De Nederlandse volksmassa's leven na vijf jaren oorlog en uitputting, waaronder een jaar van volslagen hongersnood, op een distributierantsoen van ongeveer twee-derde van hetgeen door hetzelfde soort heren der wetenschap als noodzakelijk voor een normaal leven wordt geacht. Hun armzalig huisraad is versleten, de schoenen en kleren zijn vaak totaal op. Kinderen lopen soms op blote voeten over de straten, door plassen en scherven. Er is gebrek aan minstens 400.000 woningen. En het advies van de beschermers en leiders dezer „moderne op zedelijke grondslagen opgebouwde samenleving" luidt: „de aankoop van goederen beperken".

Dit werpt op schrille wijze het licht op een andere algemene kant van de „moderne zakelijkheid".

De technische en wetenschappelijke krachten zijn zo groot geworden, dat de mens bodem en natuurkrachten welhaast volledig kan beheersen. Hij kan de aarde en het leven radicaal verwoesten. Hij is ook in staat, met een zeer beperkte inspanning een productie te scheppen, zo overvloedig dat de bevolking der aarde zich in rijkdom kan baden.

Maar, „de aarde is der heren" en de kapitalistische productiewijze richt zich alleen naar het winstmotief.

De grote massa, uitgeplunderd, en uitgebuit, is niet bij machte van het totale arbeidsloon ook slechts een kleine fractie te kopen, van datgene wat voor bevrediging van normale levensbehoeften en verlangens zou kunnen worden voortgebracht. En waar dus op die massa langs deze weg niet te verdienen valt, en waar zelfs gestreefd moet worden naar verscherpte uitbuiting, daarom distributie.

Daarom een zwarte en een witte (de distributie) markt. Een zwarte markt, dat de bezittende klasse en haar satellieten zich datgene verschaffen kunnen, wat zij boven de rantsoenen van de witte markt begeren. Zwart en wit!

In beeld gebracht: het bevroren, besneeuwde, witte arbeidersbestaan; de honger en de ellende;

Het zwarte parasietenbestaan van al hetgeen zich uitwerkt en leeft boven de wereld der uitgebuitenen.

Daarom en ook om de onderlinge strijd der grootmachten, is het, dat de productie om de winst en om de macht zich steeds meer afwendt van de voortbrenging van goederen tot bevrediging van werkelijke behoeften en gericht wordt op het militarisme.

Dit zijn de „zedelijke grondslagen" waarop de „moderne" samenleving is opgebouwd. Overal in de wereld komen de massa's daartegen in beweging. Langzaam gaat het. Nog voeren ze de oude maatschappelijke, voornamelijk geestelijke bagage mee, die op hun drukt, opgegroeid als zij zijn in het kapitalisme, dat in zijn vroe-

Rusland bereldt zich voor....

De imperialistische tegenstellingen tussen het Brits-Amerikaanse en het Russische blok openbaren zich in soms heftige conflicten. De veiligheidsraad van de organisatie der Verenigde Volkeren en de telkens weer bijeengeroepen conferenties van ministers der grote mogendheden hebben de handen vol met de vele vraagstukken, welke om een oplossing vragen.

Dat deze oplossing in de meeste gevallen slechts zeer onvoldoende is ligt voor de hand. De oorzaken der „meningsverschillen" moeten wij opsporen in de tegen elkaar gerichte belangen der beide machtsformaties.

Rusland ontwikkelt zich meer en meer tot een kapitaal exporterend land. In het imperialistisch tijdperk, waarin wij leven, vereist elk kapitalistische expansie en handhaving van de vroeger verworven posities de politieke controle over de betreffende gebieden door de staat. Dit is uiteraard duidelijk voor een land als Rusland, waar de beschikking over het kapitaal in handen is van de staatsbureaucratie; doch ook in een land als de Verenigde Staten, waar het privaatkapitalisme nog zeer machtig is, wordt meer en meer de staat als instrument gebruikt om de belangen der heersende klasse (in dit geval dus de privaat-kapitalisten met zijn „sterke arm" te beschermen.

Uit de onoplosbaarheid der fundamentele tegenstellingen leiden wij de onvermijdelijkheid van een Derde Wereldoorlog af. Immers, beide machtscomplexen kunnen zich — op straffe van ondergang — niet veroorloven een beslissende stap terug te doen.

Slechts een verheffing van het wereldproletariaat tot een zodanige krachtsontplooiing, dat internationaal de kapitaalsmacht wordt gebroken, zal de wereld deze catastrofe kunnen besparen.

De voorbereidingen tot de nieuwe worsteling worden thans reeds getroffen. Zij zijn van drieledige aard: Economisch, strategisch en ideologisch.

gere verhoudingen andere vormen van strijd en organisatie voortbracht, dan zij thans nodig hebben. Willen zij met kracht kunnen optreden, dan moeten zij hun eigen denken volledig omwentelen.

Deze geestelijke omwenteling, groeiende door de ervaringen van de strijd van iedere dag, moet zich voltrekken vóór de omwenteling in het maatschappelijk leven voltrokken kan worden en een andere grondslag, die beter voldoet ook aan „zedelijke normen" kan worden belegd.

Strijdende tegen de honger zullen zich de massa's moeten los maken uit hun gees-

De economische voorbereiding bestaat uit het zich trachten te verzekeren van grondstoffen- en productie gebieden. Rusland betwist Amerika de macht over het enorme China met zijn honderden miljoenen uitbuitingsobjecten en zijn grote mineralenrijkdom, het zet zich vast in Iran, waar de petroleum lokt, en in Roemenië, dat behalve deze vooral in een oorlog zo nodige vloeistof ook aanzienlijke hoeveelheden graan oplevert.

De strategische voorbereiding dient niet onderschat te worden. Ruslands positie is in dit opzicht zeer ongunstig. Nergens grenst het aan „open zee", dat wil zeggen aan zeeën, welke niet gemakkelijk door een tegenstander kunnen worden afgesnoerd, zoals b.v. de Middellandse Zee. In het Noorden zijn weinig ijsvrije havens. De Indische Oceaan werd, ondanks herhaalde pogingen (de Russische inmenging in Iran is mede hierop gericht) tot dusver niet bereikt. Van de Atlantische Oceaan wordt het in het Noorden door Noorwegen (Narvik) en de Sont, in het Zuiden door de Dardanellen en verder Gibraltar en Suez afgesneden. Slechts aan de grote Oceaan heeft het een haven, Wladiwostok, doch deze is slechts gedurende de zomer ijsvrij.

Het belang van de ligging aan „open zee" wordt duidelijk, indien men b.v. bedenkt hoe een maritiem zwak land als Duitsland door zijn duikboten de geallieerden toch grote schade wist te berokkenen, en hoe de machtigste zeemogendheden, de Verenigde Staten en Engeland, ondanks hun overmacht in de lucht, zich grondig moesten voorbereiden alvorens een invasie in Europa te wagen. De geweldige betekenis van de zee als toevoerweg van grondstoffen en producten behoeven wij uiteraard niet nader toe te lichten. Bovendien springt Ruslands zwakke, strategische positie in het oog, wanneer wij bedenken, dat sommige van zijn vitaalste gebieden zeer kwetsbaar zijn. Dicht bij de grens van Iran en Turkije liggen de petroleumvelden van Bakoe. Wladiwostok kan vanuit Mandsjoerije en Japan gemakkelijk worden aangevallen.

telijke onderworpenheid aan de kapitalistische wereld om de weg vrij te maken naar een werkelijk vrije maatschappij naar het Communisme.

Die strijd van de massa's om het communisme begint dus als een strijd om het naakte bestaan, een strijd tegen het drukken en vóór het verhogen van het levenspeil. Zij is dat en blijft dat, maar tegelijkertijd wordt zij juist door die strijd tegen de honger, steeds meer een strijd tegen de heersende orde.

De strijd tegen de honger en de strijd om het communisme zijn tenslotte één.

Wij zullen ons thans tot Europa en West-Azië beperken. Ongetwijfeld zullen wij later meer dan eens aanleiding hebben de Russische strategische positie in Oost-Azië nader te beschouwen, gezien het geweldige belang, dat dit enorme gebied voor beide concurrenten heeft.

Het streven naar het bereiken van de zee beheerst voor een zeer belangrijk deel de Russische buitenlandse politiek door de eeuwen heen. In de 19e en de 20e eeuw greep Rusland bij ieder conflict op de Balkan in. Het doel was steeds de Middellandse Zee te bereiken en daartoe Constantinopel en de Dardanellen, welke Rusland in de Zwarte Zee gevangen hielden, te veroveren. Slechts de eerste jaren na de revolutie van 1917 vormden een onderbreking. Toen immers had de bolschewistische partij haar hoop gevestigd op het uitbreken van de revolutie in Duitsland en andere landen. Nadat alle verwachtingen de bodem ingeslagen waren, verstomde het nieuwe geluid, dat de ganse wereld doorklonk met de roep om internationale solidariteit. Al spoedig werd de eens zo gesmaide politiek der tsaren weer opgevat. Nog onlangs werd de kwestie der zeeën (Constantinopel en de Dardanellen) weer in de Russische pers aan de orde gesteld.

Doch de belangstelling der Stalin-bureaucratie gaat verder. Zij eist een aandeel op in het bestuur van Tanger, de stad vanwaar de er tegenover liggende Britse vesting Gibraltar kan worden bedreigd. Zij poogt voor haar vazal Joego-Slavië Triëst te verkrijgen. Zij streeft er naar de Engelse dictatuur in Griekenland door de hare te vervangen. Zelfs werd het mandaat, d.w.z. de feitelijke regering van het vroegere Italiaanse Lybië opgeëist.

Het is duidelijk, dat deze aspiraties voor de Engelsen en Amerikanen hoogst belangrijke consequenties met zich mee brengen. Spanje wordt door hen in reusachtig bastion herschapen, Griekenland houden zij stevig in hun macht. Nooit zullen zij zonder strijd gedogen, dat Rusland zich een sterke positie in de Middellandse Zee verschafft, waar immers de „hartader van het Britse Rijk", de zeeweg naar India, ligt.

Aan deze weg ligt ook Iran. De Engelse invloed in het Zuiden van dit land was altijd overheersend, en zolang India onder feitelijke Anglo-Amerikaanse controle zal staan, zal het een axioma van de Londonse en de Washintonse politiek zijn de Russen zo ver mogelijk van de Indische Oceaan te houden en hen dus te beletten al te grote macht in Iran te verkrijgen. Het doel van alle economische en strategische positieverbetering is het innemen van zo gunstig mogelijke uitgangspunten voor de derde wereldoorlog. De bereiking van dit doel wordt echter ook met ideologische middelen bevorderd. Reeds thans worden de mensen vergiftigd met nationalisme en haat tegen den waarschijnlijksten tegenstander. De propaganda tracht de huive-

Bevroren Harten

Er is een ijsdij ingetreden. Langzaam en bijna onopgemerkt. Geen geologische ijsdij. Daar heeft het niets mee te maken. De koude, die wij bedoelen is niet opgetreden door een verandering in de luchtlagen of iets dergelijks. Het is de verkillig in de mensen zelf. Het is de ijsdij der harten!

Er is in de laatste tijd zoveel nameloos leed door de wereld gegaan, dat het ons innerlijk niet meer beroert, zolang het ons eigen kleine kringetje niet meer betreft. Onze harten zijn bevroren!

Als we 's avonds bij de maaltijd de krant inkijken en we lezen een klein berichtje: „We kunnen niet meer!", waarin verteld wordt dat de burgemeester van Weenen, een dringende boodschap tot den directeur-generaal van de UNNRA heeft gericht, waarin hij mededeelt, dat wanneer niet onmiddellijk voedsel gezonden wordt de bevolking van Weenen zal bezwijken, en o.a. vertelt: „Kom naar Weenen en overtuig U! Wij kunnen niet meer!", dan nemen we dat voor kennisgeving aan en eten rustig verder.

Millioenen mensen vernietigd in gaskamers, concentratiekampen, bij bombardementen en op slagvelden en in zeeslagen om het leven gekomen, van uitputting gestorven..... 13 miljoen Oost-Duitsers zwerfend, creperend langs de wegen. Ze zijn te veel. Noodkreten van Duitse en

ring, welke de gedachte aan een nieuwe oorlog teweeg brengt, weg te nemen door hem min of meer te idealiseren. Op allerlei wijzen worden vreemde volken door middel van aan het een of ander bloc dienstbare partijen beïnvloed. En wanneer een land als Rusland, waar in grote gebieden, volgens de zeer schaarse berichten, directe hongersnood zou heersen, graan levert aan Frankrijk, dan betekent dit niets anders dan een stap in de richting van de ideologische (en economische) beheersing van dit land.

Het succes van de pogingen tot opheffing van de tussen de z.g. arbeiderspartijen bestaande meningsverschillen, die gericht zijn op de „verzoening" van sociaal-democraten en Stalinisten, is een ideologische afschaduwing van de invloed van de Russische Staat op het betreffende land. Wij hebben dit verschijnsel niet alleen in de landen, die direct tot het Russische blok behoren, zoals Polen, maar ook in Noorwegen, waargenomen.

Verder dan ooit reikt de machtsdroom der Moskouse regeerders. Zij beperkt zich niet tot kleine grenswijzigingen in de Balkan, zij omvat nu reeds de beheersing van Italië, Frankrijk en Spanje. Maar het tegenoffensief is reeds begonnen. De gordel van Engels-Amerikaanse invloedssferen

Oostenrijkse kameraden om hulp, een noodkreet van een burgemeester van Weenen..... Ook wij hebben onze doden, ook wij hebben de moordende tonge gekend, nu zijn het weer anderen..... onze harten verkillen..... je moet verder leven, je kunt niet stil blijven staan bij de doden van toen en ook niet bij de half-doden van nu.

En toch moeten we ontwaken uit onze verstarring! Het leed van anderen waar ter wereld ook moet ons leed zijn, hun tranen moeten onze tranen zijn! Want kameraden, dit is het begin! Dit is het begin van het einde van al dit leed. Je één voelen, met al diegenen die vertrap en vernederd zijn in het verleden. En nu, straks weer anderen, misschien jij wel.

Een laaiende, brandende gloed van verontwaardiging en strijd lust, moeten deze simpele krantenberichtjes in ons wekken, uitschreeuwen moeten we het, we kunnen eenvoudig er niet over zwijgen, daar gaan weer miljoenen mensen kapot tengevolge van dit stelsel, dat enkele mensen groot en machtig laat worden door het bloed en leed van miljoenen anderen!

We moeten weer de weg vinden naar kameraadschap, naar solidariteit, naar liefde voor alle ellendigen, waar ter wereld ook, dan zijn we niet meer machteloos. Dan is er een uitweg!

die Rusland gevangen houdt, blijft knellen en verbreedt zich. In Hongarije, in Roemenië en Bulgarije pogen de Westerse mogendheden — met enig succes — hun macht te herwinnen; Triëst wordt reeds aan de Joego-Slavische machthebbers onttrokken. De spanning stijgt, het gevaar neemt toe. En met het gevaar de uitbuiting der werkende massa's die, nu als arbeiders in de wapenfabrieken, straks als kanonnenvlees worden gebruikt voor de belangen hunner onderdrukker.

Maar overal ter wereld groeit de geest van verzet tegen het slavensysteem. De strijd gaat verder, de strijd tegen alle imperialistische staten, tegen de onderdrukking en ontrecting van het proletariaat, de strijd tegen oorlog en vernietiging.

En eens zullen de proletariërs aller landen zich verenigen tot de beslissende slag, die het kapitalisme in welke vorm dan ook zal vernietigen.

ONTVANGEN

voor de stakende zeelieden uit Nijmegen:

van N. f 25.-
van J. f 5.-

Spartacus en het Trotskisme

We hebben er nimmer veel voor gevoeld, noch in de illegaliteit, noch daarna, een ondankebaar dispuut aan te gaan met de Trotskisten. Voor zo ver we ons herinneren, is er van onze kant slechts éénmaal gepolemiseerd. Dat geschiedde toen enige Trotskisten en V.S.V.-kameraden in Zutphen in een vergadering waar één van de (Revolutionair - Communistische Partij) bestuurders van de Trotskistische R.C.P. sprak, door middel van een motie de wens kenbaar maakten, dat de mogelijkheden van fusie tussen R.C.P. en Spartacus onder het oog zouden worden gezien. Wij waren van mening, dat het antwoord dat daarop onzerzijds in ons weekblad en mondeling in Zutphen door één van onze sprekers op een later gehouden vergadering gegeven was, afdoende was geweest. Dat blijkt nu, zeker ten aanzien van de R.C.P. niet het geval te zijn en dus willen wij nogmaals ons standpunt uiteen zetten. De aanleiding daartoe is de volgende.

Van tijd tot tijd bemerken wij, dat de R.C.P. haar pogingen voorziet om onder kameraden van „Spartacus” de stemming te kweken, dat beide politieke richtingen bijeen horen. Het is een oud kunstje, dat we van Leninistische, Stalinistische en Trotskistische partijen al lang kennen. De ene keer heette het b.v. bij de Stalinisten: „eenheidsfront” vaak „volksfront” maar in wezen was het steeds gericht op fractievorming binnen de organisatie van een andere beweging. Het Trotskisme, dat bovendien organisatorisch nog zoveel zwakker is, heeft daarbij, zoals Trotski zelf in zijn geheel leven demonstreerde, de bijzonder gaccanteurde vorm van intreden in andere politieke organisaties, door ideologisch werken, het organisme veroveren, of indien dat niet gelukt een nieuwe scheuring tot stand brengen. Dat laatste gaat dan gepaard met het verguizen van eerst bewierookte, maar niet genoeg volgzame „leiders”. Deze methode om langs duistere achterwegen zijn doel te bereiken verbaast ons niets. Evenmin dat men daarmee behalve verwarring ook haat zaait; dit is immers het natuurlijk gevolg van zulk gewoet. Het Trotskisme, dat, zoals gezegd, dit soort werk regelmatig, systematischer en wat dikker er op gelegd toepast, heeft zich daarmee door de gehele wereld in kringen van revolutionairen gehaat gemaakt.

Waarheen we ook kijken, Amerika, Frankrijk, België, Nederland, overal waar de woorden fusie en ruzie ten nauwste met elkaar verbonden. Want was de fusie verwezenlijkt, en begon het georganiseerde fractiewerk, dan waren de minderwaardigste argumenten, de grofstelaste en verdachtmaking niet te slecht om het doel te verwezenlijken.

De R.C.P. weet, dat zij bij de Communistenbond „Spartacus” niet openlijk behoeft aan te kloppen voor fusie. Twee redenen zijn daarvoor aanwezig. De eerste is, dat

„Spartacus” het verleden kennende, geen goede en eerlijke bedoelingen bij het Trotskisme aanwezig weet.

De tweede reden is, dat de Communistenbond „Spartacus” zich gans andere taken stelt dan de Trotskistische partijen. Wij ontvangen nu van één onzer kameraden een brief ter inzage, die een R.C.P.-bestuurder aan hem zond. Afgezien van het feit, dat daarin zaken worden behandeld en namen worden genoemd waarvan begrepen moet worden dat ze beter achterwege kunnen blijven, wordt daarin van onze kameraad gevraagd, in „Spartacus” te werken in de richting van vereniging van de organisaties.

De briefschrijver gaat daarbij, terwijl hij zichzelf en zijn kameraden aanduidt als bescheiden mensen, zover, om het plan te opperen dat het weekblad van zo'n nieuwe formatie zou heten: „De Tribune”. Hij zegt dan woordelijk:

„Ik ben leninist en zij zeggen er tegenstanders van te zijn. Zou dat werkelijk het geval zijn? Ik betwijfel het. De kwestie ligt veel oppervlakkiger.”

Men ziet wat er gaat gebeuren. Als het fusie-wapen als hijl in de andere organisatie moet worden gezet, wordt gesuggereerd, dat de verschillen maar aan de oppervlakte liggen.

Maar dan komt het brutaalste. Er wordt aan die brief een z.g. afschrift toegevoegd van een andere brief, die in April 1946 zou zijn gezonden aan de Communistenbond „Spartacus” te Amsterdam waarin wel is waar erkend wordt, dat „de verschillen welke ons thans scheiden, onvermijdelijk zijn binnen de discipline van één partij, maar waarbij dan toch aan het slot het plan wordt geopperd, om een gezamenlijk discussie-orgaan uit te geven en dis-

cusievergaderingen te beleggen, opdat na een zekere periode kan worden beslist over de vraag, of een nauwere samenwerking mogelijk is.

Dit z.g. afschrift doet de deur dicht. Ons heeft een dergelijk schrijven nooit bereikt en men wist bij de R.C.P. van vroegere gelegenheden, dat „Spartacus” daarop ook niet de minste prijs stelde. Ziehier een versterkt staaltje van de methoden om leden van een organisatie te gebruiken en aan te zetten tot fractiewerk.

Wij willen ook een ogenblik ingaan, op de inhoud van dit z.g. afschrift. We lezen:

„Zowel Uw beweging als de onze zijn voortgekomen uit de R.S.A.P. Terwijl onze partij het Leninistisch program der oude partij tot het zijne heeft gemaakt, en daaruit de consequenties heeft getrokken, die destijds door de R.S.A.P. nog niet voldoende werden gezien, als: le aansluiting bij de IVE Internationale”... enz.

„Uw organisatie (dus Spartacus) heeft zich daarentegen meer en meer van het program der R.S.A.P. verwijderd, hetgeen”... enz.

En verder: „Het was onvermijdelijk, dat wij allen na het plotseling wegvallen van een ervaren leiding fouten zouden maken, vaak talrijke fouten. Zowel gij als wij beschikten over onvoldoende ervaring.”

Bescheidenheid siert de mens, hoort men wel eens, maar deze bescheidenheid loopt wel wat teveel in de gaten. Beiden maakten fouten maar de R.C.P. heeft de juiste consequenties getrokken, die door de R.S.A.P. nog, let wel nog niet voldoende werden gezien.

Jammer voor de R.C.P. dat de feiten niet anders liggen. Natuurlijk, ook wij erkennen dat de R.S.A.P. een ontwikkeling

heeft doorgemaakt en dat de revolutionaire arbeiders bij het R.S.A.P. standpunt niet konden blijven stilstaan. Maar de ontwikkeling voor de R.S.A.P. is gekenmerkt geweest door een afgroei van de Trotskistische beweging. Nimmer heeft zij in feite tot die formatie behoort en in steeds scherper conflict is ze er tegenover komen te staan. En dat geschiedde met instemming van de „ervaren leiding” en ondanks het feit, dat enkele aanhangers van het Trotskisme van tijd tot tijd als fractionisten de R.S.A.P. in- en uittraden. Uiteindelijk lagen de verhoudingen zo scherp, dat Trotski in overeenstemming met de hierboven gesignaleerde methode, uitsprak, dat „Sneevliet met zilveren koorden met de Hollandse regering verbonden was.” Er is dus voor de R.C.P. ook wel wat minder aanleiding de tien gevallen kameraden als hun kameraden aan te merken.

Dit zich door de R.S.A.P. verwijderen van het Trotskisme gold niet alleen de „Russische methode” in de z.g. Vierde Internationale toegepast, die iedere mogelijkheid uitsloot, dat andere gedachten dan de officiële van Trotski, tot gelding konden komen. Zij gold niet alleen een veroordeling van de intridings- en fractiepolitiek, maar zij hield daarnaast ook ten nauwste verband, met het groeiende besef in de R.S.A.P., dat reeds in de eerste periode van de Russische revolutie bij het bolsjewisme kiemen aanwezig waren, die moesten leiden tot alles wat later op rekening van het Stalinisme zou worden geschreven.

Het is daarom, dat Sneevliet, anders dan Trotski, die noch in „Mijn Leven” noch in zijn „Geschiedenis van de Russische Revolutie” daarover ook maar iets belangrijks zegt, Kroonstad noemde „een zwarte bladzijde in de proletarische vrijheidsstrijd.”

Het is daarom, dat in het toenmalige maandblad van de R.S.A.P. „De Rode Oktober” een paar artikelen van de hand van

E. Bauer verschenen, over: „Rosa Luxemburg in onze tijd”, waarin haar kritiek op de afschaffing van de arbeidersdemocratie in Rusland tot uitdrukking kwam en hoe dit moest voeren naar een regering van partijleiders en naar verlamming van de raden.

En het is daarom, dat de R.S.A.P. uit haar beginselprogramma schrapte de zinsneden over „de onvoorwaardelijke verdediging van de Sowjet-Unie.”

In de illegaliteit is die ontwikkeling voortgegaan en de reeds aan de orde gestelde kwestie van een volkomen nieuwe herorientering van de partij, waarbij de oude vakbewegingspolitiek en het parlementarisme aan een nieuw onderzoek zouden worden onderworpen, en de gehele inzet van de beweging zou worden gericht op bedrijfscomités en propaganda voor de raden, werd door hen, die de R.C.P. noemt „onze ervaren leiders”, maar tegen wie zij of als Stalinisten of als Trotskisten hadden gestreden, niet voltooid door de slag die de oude formatie trof in Maart en April 1942.

De lijn is echter verder doorgetrokken de kwesties zijn dus nog van minder „opervlakkiger” aard geworden dan zij voor de oorlog waren.

Duidelijk is ons, dat sociaal-democratie, Stalinisme en Trotskisme allen richtingen zijn, die de staatsocialistische opvattingen aanvaarden, opvattingen die eens de toen nog ongescheurde sociaal-democratie b.v. bij monde van W. Liebknecht bestreed en waartegen trouwens ook Marx zelf heeft gefilmeerd.

Het is ons duidelijk, dat juist nu het kapitalisme groeit naar steeds omvangrijker staatsexploitatie, door de staatsocialisten „socialisatie” genoemd, maar dat dit niet leidt naar het Communisme, doch naar staatskapitalisme. En uit die gezichtshoek wordt ons veel van wat in Rusland plaats vond zeer begrijpelijk.

„Spartacus” heeft tot taak al zijn krach-

ten te richten op het brengen van het inzicht, dat de bevrijding van de arbeidersklasse het werk van de arbeidersklasse zelf moet zijn en dat geen geniale leiders of partijen die taak van het proletariaat kunnen overnemen.

Dit begrip brengt met zich mede, dat ook aan de nieuwe wordende internationale partij, die mede de kaders dient te vormen voor de komende massa-acties, een totaal andere taak is toebedeeld.

Niet de taak van eigen machtsvorming en machtsverovering, maar een dienende taak in de bewustwording en de internationale verbondenheid van de strijdende massa's.

Nimmer zal men in „Spartacus” lezen wat Cannon de leider van de officiële Trotskisten in Amerika schreef:

„Een Trotskist doet alles voor de partij; al moet hij zelfs in het slijk kruipen”. Wie dat eenmaal aanvaard, die is ook rijp om alles door te maken wat helaas zoveel vroegere revolutionairen in de derde internationale ondergingen.

Wij laten het graag over aan het kapitalisme en aan partijen van de oude stempel de arbeiders te leren door het slijk te kruipen.

Wij hebben tot taak zelfstandig denken en fierheid bij de arbeiders te propagieren. Daarom kan het ook niet dienstig zijn, ook maar op enigerlei wijze de indruk te vestigen, alsof er een verwantschap bestaat van Spartacus-opvattingen met de Staatsocialistische en partijpolitieke denkbeelden van het Trotskisme. Het oprichten van gemeenschappelijke bladen met de bedoeling later een nauwere samenwerking te overwegen, heeft alleen het kwaad de gedachte aan zodanige verwantschap te voeden.

Men moge ons, zoals in de brief verder plaats vindt, rustig ultra-radicalisme van die zijde verwijten. De consequenties van het Trotskisme, dat de arbeiders aanzet te stemmen op de C.P.N. die door haarzelf als nationalistisch en verraderlijk wordt gekenmerkt, n.b. met het argument, daarmee het klasse-inzicht door „overgangseleuzen” te versterken, zullen op den duur duidelijk genoeg worden.

Want het zijn „overgangseleuzen” die alleen kunnen voeren naar nieuwe nederlagen voor de arbeidersklasse, omdat zij daarmee van haar werkelijke taak, de organisatie van de strijd wordt afgeleid. Zoals de arbeiders eenmaal „vrijheid, arbeid en brood” hebben verwacht door te stemmen op de S.D.A.P., zo zal het gaan met hen, die op de C.P.N. stemmen. Van de vertegenwoordigers van die partij zullen ten onrechte worden verwacht: „Hoger lonen en lager prijzen”. Dat is dus geen „progressieve overgangspolitiek” maar één van terugdrukken naar het platte parlementarisme.

Daaraan doen wij niet mee, noch aan zulke parlements- en partijpolitiek, noch aan de ondersteuning van staatsocialistische denkbeelden.

Wij hopen alleen, dat hiermede de positie eens en voor goed tussen Trotskisme en Spartakisme zijn getekend.

GREPEN uit de *Romannaire Literatuur*

De hele troep draait zich om, loopt door de kazematten, in de richting van de gangen die naar het stookruim leiden, stokers en matrozen, ze dalen de ijzeren ladder af.

„Wat kan ons nog gebeuren?” „Verrekken moeten we toch!”

„Als we kapot moeten dan maar direct! Maar dan gaan er een paar van de anderen mee...” Raumschuh heeft al een stang in de hand. Hij springt naar zijn ketel, rukt de klep omhoog en begint het vuur uit te halen. Hij werkt als een opgejaagde; met elke beweging trekt hij een hoop gloeiende kolén op de ijzeren tegels. „Bronzijk, hier met de slang!” „De slang waar is de slang?” „Water!”

Iemand brengt de slang. Bronzijk richt haar op de vuurgloed. Een derde draait het ventiel open. Witte damp sist en hoopt zich snel op tegen de zoldering. De mensen bewegen zich als schimmen in de opstijgende damp.

Voor een moment zijn de andere stokers als verward. Zij zijn plotseling omgeven door een troep matrozen, die hen trachten over te halen. En temidden van deze chaos is Raumschuh bezig als een bezetene. Naast hem staat Bronzijk als een grijnzende duivel. En de opstijgende damp wordt steeds dikker.

De korporaal komt tot bezinning: „Zijn jullie nou allemaal gek geworden? Raumschuh, stoker Raumschuh!”

Deze draait de stang om; zijn ogen flikkeren. De korporaal deinst terug, voor de gezichtsuitdrukking van Raumschuh en vlucht voor het rood-gloeiende ijzer.

Raumschuh achter hem aan. En slechts de omstandigheid, dat de stoker houten sloffen en de korporaal schoenen draagt, en dat toevallig de schotdeuren van alle stookruimen open staan behoedt de korporaal neergeslagen te worden... De korporaal die in de machine-centrale het voorgevallene heeft gerapporteerd komt terug. Achter hem aan de wachtcommandant, de staf-

ingenieur, een zee-officier, dek-officieren, met revolvers in de hand.

Kerels zijn jullie krankzinnig?” „Weten jullie wel wat je doet?”

„Dat is multerij in het gezicht van den vijand! Luid gejoel is het antwoord. Iemand heeft de lichtkabel doorgesneden. In de stookruimen ontstaat een chaos. Vuurstoringen. Wild opstijgende waterdamp! Wanden, de zoldering en de vloer zijn niet te onderscheiden. Er bestaat geen onder en boven meer — een gasbel, die in wilde wendingen schijnt te draaien; en in het midden daarvan een donker kluiwen met elkaar worstelende lichamen, en als rode vlekken de open vuurmonden. De alarmklok gilt „schip klaar voor het gevecht!”

Doet Uw plicht!” „Het schip is gereed!”

„Daar lopen we niet meer in!”

„We hebben ons geneeg laten voorliegen!”

„Zwendelaars! Zelfmoordenaars!”

Vuistlagen, voetschoppen. De waterslangen worden op de binnendringende superieuren gericht. De ingenieur, die zijn revolver getrokken heeft, vliegt op z'n achterste, glijdt over de ijzeren tegels en verdwijnt. De officieren vluchten. Achter hen aan vliegen stukken kool en ketelsteen.

Met de laatste ketels is het ook gedaan. Ook voor s.m.s. „Grosser Kurfurst” is de oorlog afgelopen.”

SEXUELE NOOD

Ons bericht over het congres van de Stichting tot exploitatie van het consultatie bureaux voor geslachtskunde is aanleiding geweest tot het inzenden van enkele stukken van onze lezers. We plaatsen het volgende schrijven, omdat het naar onze mening het meest consequente standpunt der aanhangers van de sexualpolitiek weergeeft.

„In het 1 Juni-nummer van „Spartacus“ komt een beschouwing voor over het congres van de Stichting tot Expl. van cons. bureaux voor Geslachtskunde. Het wil mij voorkomen, dat de schrijver van dit artikel de inleiding van G. Nabrink in 't geheel niet begrepen heeft.

Als G. Nabrink n.l. zegt, dat een volledige ontplooiing van het seksuele leven een gelukkiger leven tengevolge zal hebben, bedoelt hij daarmee zeer zeker niet, dat eventuele uitspattingen van groot-industrieën voorwaarden voor hen zouden zijn voor een gelukkiger leven.

Naar mijn mening heeft G. Nabrink hier bedoeld het zich volkomen seksueel uitleven in de liefde en dat is heel iets anders dan zich alleen seksueel uitleven.

We lezen verder „de arbeider echter, die zich zou willen vrijmaken van zijn seksuele nood is toch gebonden aan zijn materiële mogelijkheden, b.v. aan de mogelijkheid om twee gezinnen te kunnen onderhouden.“

Het is toch wel duidelijk, dat met werkelijke liefde het onderhouden van twee gezinnen niets te maken heeft. Een prettig vooruitzicht voor de vrouwen zou dat overigens zijn. De arbeider, de man dus zou er twee vrouwen op na kunnen houden als hij de gezinnen dan ook maar onderhouden kan. En de vrouw nu? Zij is toch ook een arbeidster, een huisvrouw, maar kan zich die „weelde“ niet veroorloven. Wij zien nog steeds, dat in vele gevallen het meisje haar betrekking verlaat, zodra zij trouwen gaat. En zo wordt zij financieel afhankelijk van den man.

Op den duur krijgen vele vrouwen daardoor een minderwaardigheidscomplex en de man overheerst in zo'n huwelijk maar al te dikwijls. En ook daardoor is de huisvrouw niet zo gemakkelijk tot de klassenstrijd te brengen. Want een minderwaardigheidscomplex overwinnen is moeilijk.

Betaalde liefde is prostitutie, anders niet. En het hedendaagse huwelijk wordt daartoe verlaagd, omdat de vrouw in de meeste gevallen financieel afhankelijk is van den man. En ook de huisvrouw heeft recht op een eigen inkomen.

De theorieën, zoals Nabrink die ontwikkelde, zouden voor de klassenstrijd gevaarlijk zijn door hun eenzijdigheid en in-

dividualisme, volgens schrijver. M.i. kunnen wij Nabrink e.a. niet dankbaar genoeg zijn, dat zij dit probleem in al zijn veelzijdigheid durven aanpakken. In welk politiek blad durft men het seksuele vraagstuk open en eerlijk te bespreken — niet in een weggestopt artikelje — maar bij herhaling, als een vraagstuk, dat zeer urgent is. Van welke partij, bond of beweging wordt dat nu eens nummer één van het beginselprogramma? Van geen enkele immers!

Altijd en overal is men bang voor de publieke opinie, d.w.z. voor de mening van de massa, die, door burgerlijke fatsoensbegrippen geremd, de liefde in zich onderdrukt en daardoor tot haat komt en straks een derde wereldoorlog veroorzaakt.

Het vergelijken van de Stichting met verenigingen als de Dageraad en arbeidersgeheelonthouders verenigingen gaat hier dan ook niet op. Niet een onderdeelje van het grote geheel, maar juist het voorname, het allerbelangrijkste, het vraagstuk of er liefde of haat, vrede en geluk of oorlog in de toekomst zal zijn, pakt de Stichting aan.

Laten we, en vooral ook de politiek bewuste vrouw, haar bij dit moeilijke werk alle steun geven, die zij nodig heeft om te slagen.

Mevr. C. B. L.

Voor we op de principiële kant van de zaak ingaan, moeten we eerst enige misverstanden recht zetten. In ons artikel wordt niet over „sexuele uitspattingen“ van groot-industrieën gesproken. Maar is het niet zo, dat iemand, die over veel geld beschikken kan, indien zijn huwelijk niet harmonieert, gemakkelijker van partner veranderen kan, dan iemand, die van de hand in de tand leven moet? In de praktijk van het leven is het zo, dat in de meeste gevallen de kinderen reeds aanwezig zijn, voordat men tot de ontdekking komt, dat men niet of niet meer bij elkaar hoort. De man is door de maatschappelijke verhoudingen, verplicht in het onderhoud van de kinderen bij te dragen en waar dit voor den goed-gesitueerde geen bezwaar is, zal de arbeider in dat geval om economische reden gevangen blijven in het onharmonische huwelijksleven, of zich aan zijn morele verplichtingen moeten onttrekken.

We zien hierbij tevens hoe in het kapitalisme morele en financiële plichten ten nauwste verbonden zijn. Dit is tevens een rechtzetting van het misverstand, dat onze lezers heeft t.o.v. van de „twee gezinnen“. We hopen, dat het onze lezers nu ook meteen duidelijk is, waarom de goed-gesitueerde minder vaak seksueel onbevredigd moet leven, dan de arbeider. Als we dan, gezien vanuit die gezichtshoek,

de consequentie trekken van het standpunt van G. Nabrink n.l. dat alleen diegenen revolutionair zouden kunnen zijn, die geen onbevredigd geslachtsleven hebben, dan zouden we dus inderdaad de revolutionairen bij de welgestelden moeten vinden. En dat is toch heus niet het geval.

Dan willen we ingaan op wat eigenlijk het kernpunt is van de zaak, „de massa, die door burgerlijke fatsoensbegrippen geremd, de liefde in zich onderdrukt, daardoor tot haat komt en straks een derde wereldoorlog veroorzaakt.“

Wat is nu eigenlijk „de liefde“? Die liefde moet zich toch ergens op richten, heeft een object nodig, evenals „de haat“. De onbevredigde geslachtsliefde zet zich veelal om in haat op sexegenoten, wat we in de praktijk ook meermalen duidelijk zien. Dat deze haat om zou slaan op personen over de grenzen is erg ver gezocht. De door ons streng afgekeurde „moffen-haat“ is ook niet ontstaan uit onbevredigde seksuele gevoelens, maar doorwat de mensen aan de lijve ondervonden hebben en door eenzijdige voorlichting. Evenmin kan men de psyche van concentratiekamp beulen eenvoudig maar seksueel verklaren; het maatschappelijk milieu waaruit deze mensen zijn voortgekomen en de maatschappelijke verhoudingen, die deze mensen hun kans geven, zijn even grote factoren.

Wij vinden daarom de theorieën van Nabrink en de zijnen eenzijdig en gevaarlijk omdat zij eenvoudigweg de grote stuwende kracht in de historie, de ontwikkeling van de productie-verhoudingen en de daarmee gepaard gaande omwentelingen in de menselijke geest, negeren.

De voorwaarde voor de bevrijding der arbeidersklasse is, dat de arbeiders inzicht krijgen in de maatschappelijke verhoudingen, in de plaats die zij innemen in het productieproces, en in de maatschappelijke krachten van hun tegenstanders. En dat inzicht verkrijgen ze door de dagelijkse klassenstrijd en door theoretische verdieping. Gaat men het zwaartepunt verleggen naar de psychologie, dan verdoezelt met het heldere inzicht in de verhoudingen.

Daarmee willen we niet de waarde ontkennen, die een vrijmaking van de maatschappelijke banden op seksueel gebied heeft, en ontkennen we dus ook de waarde niet van de propaganda op dat gebied. De man of het meisje, dat in de praktijk van het leven „fatsoensbegrippen“ doorbreekt, komt voortdurend in botsing met de maatschappij, maar indien zij daarbij niet tevens komen tot een dieper inzicht in het maatschappelijk geheel, dan is het toch van weinig waarde.

We kunnen onmogelijk wachten tot de mens zich van zijn fatsoensbegrippen heeft ontdaan voor we de strijd tegen het geheel kunnen aanvangen.

Het beheersen van Mensen

We leven tegenwoordig in de tijd van „massa-organisatie“ op alle gebied. Het bedrijfsleven, de partijen, de vakverenigingen, de staat zijn er sprekende voorbeelden van. Daarbij gaat het om de organisatie van dingen en mensen, het gaat er om, grote mensenmassa's als één geheel te doen werken. In de bedrijven moeten mensen en dingen op het doel van de productie gericht worden, in de partijen en vakverenigingen moet het handelen en denken van de mensen, hun willen en hun gevoelsleven in dezelfde bedding geleid worden. De staat moet de inwoners van het land dusdanig in hun willen beïnvloeden, dat de wetten worden geëerbiedigd. De moderne legers zijn andere vormen van „massa-organisatie“, waarbij het noodzakelijk is, dat de soldaten de autoriteit van hun officieren erkennen.

Bij al deze vormen van massa-organisatie gaat het er voor de leiding om, dat de mensen zich aan deze leiding onderwerpen. Wordt dat doel bereikt, dan is „het moreel“ van de organisatie goed. Ontstaat echter een kanker-stemming, een ontevredenheid, dan functioneert de organisatie niet volgens de wil van de leiding. In het bedrijfsleven daalt daarmee de productiviteit, in de politieke partijen en vakverenigingen ontstaan ontbindende tendenzen. In het leger daalt de gevechtswaarde. Daarom is het voor de leiding van iedere organisatie van het grootste belang „het moreel“ op peil te houden.

Nu is dit echter lang niet eenvoudig en daarbij stelt iedere organisatie zijn bijzondere eisen. En het is dus niet toevallig, dat vooral in de laatste jaren uitvoerige onderzoeken zijn gedaan, om na te gaan, langs welke wegen deze massa's 't beste te beheersen zijn. En het is ook niet toevallig, dat juist in de moderne legers het eerst proefnemingen op grote schaal werden gedaan. Want de nieuwste snufjes van wetenschap worden altijd het eerst aan het militarisme dienstbaar gemaakt. In Engeland en Amerika werden een aanzienlijk aantal psychiaters in het leger opgenomen, die met de eigenlijke oorlogvoering niets te maken hadden, maar die uitsluitend tot taak hadden, na te gaan langs welke wegen „het moreel“ van de troepen het beste gehandhaafd bleef. Dr. Sutherland, die over deze kwestie enige lezingen in Nederland hield, heeft een en ander omtrent zijn ervaringen op dit gebied medegedeeld.

Er is in de pers over deze lezingen nogal enige ophef gemaakt, alsof een allerbelangrijkste ontdekking gedaan zou zijn. Dat is dan misschien in zo verre juist, dat de bezittende klasse iets geleerd heeft, wat de arbeiders echter allemaal al lang weten. Dr. Sutherland vertelde, dat zowel bij soldaten in het leger als bij arbeiders in de bedrijven altijd bewust of onbewust een vijandige stemming tegenover de leiding

ontstaat, als de mensen het idee hebben, niets meer dan willoze werktuigen te zijn. Dit ontstaat, als de mensen zelf geen eigenlijke verantwoording voor de gang van zaken wordt gegeven en de mensen eenvoudig iets gecommandeerd wordt, zonder dat ze inzicht in de betekenis van de opdracht hebben. Dat werkt op de mensen als een belediging van hun sociale waardigheid en voert daardoor tot zwijgend of openlijk verzet. Zo werd bijv. bij een groot Amerikaans bedrijf een onderzoek ingesteld naar de stemming onder het personeel in verband met het opvoeren der productie. En bij dit onderzoek bleek nu, dat de arbeidsonlust niet eens in de eerste plaats bepaald werd door de hoogte van het loon, maar door de verhouding van de arbeiders tot het leidende personeel.

Grappig, dat de mensen, die de leidende posities in de maatschappij bekleden, nu pas tot die ontdekking komen en dat ze uitgebreide onderzoeken nodig hebben, om dat vast te stellen, terwijl iedere arbeider dat allang weet. Degenen, die regelmatig de klappen uitdelen, komen nu pas tot de ontdekking, dat die dingen pijn doen.

Het beroep van sociale psychiater brengt echter niet alleen mee, de kwaal aan te wijzen, maar tegelijk er geneesmiddelen voor te bedenken. En met deze geneesmiddelen krijgen we nu in de toekomst te maken.

Daarbij gaan de dokters van de bekende regel uit, dat je meer vliegen met honing vangt dan met azijn. Een heel bekend recept. Een doorvoering van meer democratische omgangsvormen, zowel in het leger als in de bedrijven is voor het handhaven van „het moreel“ of voor het opvoeren van de productie absoluut noodzakelijk. Wel blijft het in het moderne bedrijfsleven noodzakelijk, dat de feitelijke leiding in handen der weinigen ligt en is een directe controle door de arbeiders niet mogelijk, maar de leiding kan wel door een democratische omgang en door de arbeiders te laten meespreken, waar dat mogelijk is, blijf geven van sociale waardering voor de arbeiders. Kortom: contact-commissies en gemeenschappelijk overleg kunnen een vlottere gang van het arbeidsproces tot stand brengen en de winstmachine op hoger toerental doen draaien.

Dit is het wezenlijke, wat de sociale psychiaters op dit punt te zeggen hebben. En men kan zich afvragen waarom juist psychiaters deze kwestie ter hand moeten nemen en waarom juist zij nu met deze dingen de boer op moeten gaan. Het antwoord daarop is, dat het voor hen een praktische toepassing is van de nog zo jonge wetenschap (voor zo ver dan deze wetse naam gevoerd kan worden) der z.g. „groepskarakterkunde“ en der „ge-

meenschappen“. Onder „gemeenschappen“ verstaat men in de sociale psychologie alle samenvattingen van mensen, die door een gemeenschappelijk doel verbonden zijn.

Soms zijn het dwanggemeenschappen, zoals een leger of zoals de kerk in sommige landstreken, waar men praktisch uit het maatschappelijk leven gestoten wordt, als men er niet toe behoort. Een dergelijke dwang-gemeenschap is dikwijls ook het gezin, waar de mensen uit allerlei praktische overwegingen bijeen moeten blijven hoewel het samenleven voor hen een voortdurende hel is. Daarnaast zijn echter zeer vele vrije gemeenschappen, zoals een vakvereniging, een politieke partij, een muziekvereniging of een kegelclub. En nu heeft men opgemerkt, dat de mensen in hun groepsverband allerlei dingen doen of laten, die ze buiten de groep of in een andere groep niet doen. Kortom: hun karakter wordt in zekere mate door de groep bepaald. Vandaar „groepskarakterkunde“. Hun voelen, denken en willen wordt zeer sterk door het milieu van de „gemeenschap“ of het „gemeenschapje“ beïnvloed. Ieder schakelt zichzelf in het milieu in. Wat heel natuurlijk is, omdat niemand graag „het zwarte schaap“ wezen wil en de sociale waardering van de groepsgenoten niet ontbeert kan worden. Maar niemand geeft zich eigenlijk rekenschap van die dingen en hij is zichzelf niet bewust in hoeverre zijn voelen en willen door de groep wordt gericht. Het verloopt als een onbewust proces.

Nu is de kwestie deze, dat ook de personen van de bedrijven zulke „gemeenschappen“ in sociaal-psychologische zin vormen, zij het ook dwang-gemeenschappen. Zo moeten we ook hier vragen, wat het doel van deze „gemeenschap“ is. Dit doel wordt niet door de betrokken personen bepaald, maar door de leiding, zoals dat bij alle dwang-gemeenschappen het geval is.

Nu zou men zo zeggen, dat het doel ligt in het voortbrengen van goederen of het verrichten van diensten. Dit is echter geenszins het geval. Voor de leiding van het bedrijf ligt het doel van de productie in het exploiteren van een kapitaal, het voortbrengen van winst en daarmee het voortbrengen van nieuw kapitaal. Dat de directie's dat alleen kunnen door goederen voort te brengen, is voor hen een bijkomstigheid. Het is niet om de productie, maar om winst te doen. En daarom zetten ze de productie stop, wanneer de winst onvoldoende is, al is de behoefte aan goederen ook nog zoo groot. Dit is de grote rem voor een rijke goederenproductie en de bron van de ellende der massa's. Communistische productie verlangt daarom juist, dat de productie van haar kapitaal-karakter ontdaan wordt, dat een zuivere goederenproductie ontstaat, waarbij de arbeidstijd de nieuwe maatstaf wordt, waarmee zowel productie als distributie worden geregeld. Winstvorming kan dan

niet meer optreden als rem voor de productie. En hier ligt dan ook de onoverbrugbare kloof tussen de belangen van de bezit ende klasse en de miljoenenmassa's der bevolkingen.

De tegenwoordige propaganda van de sociale psychologen brant nu de bedrijven als „sociale gemeenschappen” op de voorgrond. En in „gemeenschappen” moet ieder werken aan het heil, het welvaren, van de „gemeenschap”. De onverschilligen en lauwen moeten door de „gemeenschapsgeest” beziel worden en voor iedereen duidelijk als saboteurs, of als sociaal-minderwaardigen worden aangewezen. Een meer democratische omgangsvorm van de kant der leidende personen, het leggen van verantwoordelijkheid op onderdelen van de gang van zaken op de arbeiders moeten de „gemeenschap” innerlijk verstevigen.

Maar deze versteviging is alleen het ste-

viger inschakelen van het hele personeel in het doel van de onderneming: De winstvorming. Onder het schijn van een democratisch verkeer worden de mensen meer tot willoze werktuigen van de leiding dan ze ooit waren en verstevigen ze hun eigen uitbuiting.

De oorzaak daarvan ligt in het feit, dat de bedrijven voorgesteld worden als „gemeenschappen” voor de goederenproductie, terwijl ze in hun doelstelling alleen „gemeenschappen” voor de exploitatie van belegd kapitaal zijn. „Het opvoeden van de mensen tot sociaal gedrag”, zoals de praktische sociale psychologen zich dat voorstellen werkt eenvoudig als een nieuw soort van taylorstelsel, het opvoeren van de uitbuiting der massa's. Maar nu in de bedriegelijke vorm van het werken voor de „gemeenschap”. De tegenstellingen tussen kapitaal en arbeid liggen echter tegenwoordig zo scherp, dat we de sociale psychologen wel kunnen voorspellen, dat hun succes maar heel matig zal zijn.

Tussen Regge en Dinkel

Er heerst een schijnbare rust onder de textielarbeiders. Schijnbaar, onder de oppervlakte boren en gist het echter. Van tijd tot tijd komt dit tot uitdrukking in een hier en daar plotseling uitbrekend conflict; tot de lang verwachte strijd ook in de textielindustrie komt het echter niet. Daarom niet, omdat de leiders van de bedrijfsunie van textielarbeiders er steeds nog in slagen om de strijdwill van de arbeiders af te dammen en af te leiden. De ontevredenheid wordt echter steeds groter en het kost deze leiders van vakorganisaties steeds meer moeite hun leden in bedwang te houden.

Zo vond er te Oldenzaal in hotel Reerink weer een vergadering plaats door het bestuur van de bedrijfsunie, onder dwang van haar leden, uitgeschreven. En het is daar lang niet zachtmoedig toegegaan. Tientallen arbeiders hebben hun fiolen van diepe verontwaardiging over het bestuur en over de wijze waarop de arbeiders, speciaal bij de firma Gelderman, behandeld worden uitgestort. Zij zeiden het te verdommen om weer terug te gaan naar de vooroorlogse toestanden in de textielindustrie.

Bij het C.A.O. was aan den werkgever vergunning verleend om in verband met de slechte textielpositie tijdelijk in ploegen te laten werken. Als uiterste datum was genoemd 31 Mei, nu is het onderdehand al eind Juni en de firma Gelderman laat zijn arbeiders nog even vrolijk in ploegen werken. Daarbij de wederinvoering van het 12-getouwensysteem, hetwelk door de aanwezige arbeiders terecht als mensonwaardig werd gekenschetst.

Dit betekent een overbelasting, die hen 'avonds na afloop van hun dagtaak zo afgemat doet huiswaarts gaan, dat zij elke belangstelling voor het gezin en voor alles, behalve voor rust, verloren hebben. Men vertelde het bestuur in heel duidelijke bewoordingen dat men dit alles niet langer nam en dat men van het bestuur verwachtte, dat zij er aan mede zou werken deze bezwaren uit de weg te ruimen.

De hoofdbestuurder Stuvé, die na de arbeiders het woord nam, vertelde dat het in feite niet ging over het al of niet aanvaarden van het 12-getouwensysteem, doch of de arbeiders al of niet overbelast werden. Dit moet duidelijk aangetoond worden en daarom adviseerde hij nog eens een proef te nemen onder controle van een fabriekscommissie. Want zeide hij, dan staan we sterk tegenover den patroon, want deze moet ook nog leren het contract te hanteren.

Het bekende spel, gespeeld volgens de eveneens bekende spelregels dus. Ditmaal was Stuvé echter niet overtuigend genoeg om de arbeiders er in te doen lopen. Hierover schreven we reeds, dat het een zeer rumoerige vergadering was en zelfs het Vrije Volk van 15 dezer moest erkennen, dat de houding van de arbeiders dermate afwijzend is tegenover de huidige plannen, dat hier „een critieke toestand bestaat, die voor arbeiders en bedrijf en voor de gemeenschap hoogst ernstige gevolgen kan hebben.”

Hegeen dus in gewone terminologi betekent, dat men een conflict te wachten staat. Oldenzaal is in zekeren zin te vergelijken met het donkere Zuiden. Deze, in hoofdzaak katholieke, arbeiders leren slechts langzaam. Een kwestie van opvoeding en beïnvloeding. Langzamerhand geven zij echter blijk het anders te willen. Een voornaam ding zullen zij echter nog moeten leren n.l. dat zij, om verbetering in hun positie te kunnen verkrijgen, hetzelfde zullen moeten doen. Geen opdrachten aan besturen wier het voornaamste taak het toch maar is om de godsvrede te bewaren en de arbeiders er op te wijzen dat zij vooral onze wederopbouw in het oog dienen te houden. Doch onder eigen leiding de strijd aanvaarden en middels deze strijd datgene afdwingen wat men wenst te bereiken.

BROCHURES

„Van Slavenmaatschappij tot Arbeidersmacht” f 0.90

„De Arbeidersraden” le deel f 1.25

Te bestellen bij de administratie of bij de bezorgers

Waar lijkt dat op?

Wij ontvingen een schrijven van de E.V.C. Arhem, waaruit bleek, dat op haar huishoudelijke vergadering enige leden van het Nederlandse Legerwederrechtelijk waren binnengedrongen. De begeleidende onderofficier deelde mede, dat zij van de bevelvoerende officier de opdracht hadden ontvangen, in deze vergadering te komen controleren, of er eventueel soldaten aanwezig zouden zijn! De aanwezige arbeiders waren terecht verontwaardigd over dit optreden en waren van mening, dat dit fascistische methoden waren. Zij brachten hun mening tot uiting in een schrijven, dat zij aan verschillende kranten toezonden, en in een protest-motie aan den minister van oorlog

VAN ONZE LEZERS

Het aantal brieven, dat we ontvangen in antwoord op onze „vragen aan de lezers” neemt dagelijks toe. Wij verheugen ons daar over, want het blijkt daar uit, dat onze lezers met onze krant mee leven. Over het algemeen bleken de lezers tevreden te zijn met de inhoud van onze krant, maar zij hadden toch hun bijzondere wensen en aanmerkingen. We zullen er zeker ons voordeel meedoen, zodat door het reageren van onze lezers de krant er nog meer op zal vooruitgaan.

Op sommige punten, voornamelijk wat betreft de onderwerpen die de inzenders nog gaarne in Sp. zaken behandeld en de bemerkingen aangaande het Marxisme, zullen we nog nader ingaan.

MEDEDELING VAN DE ADMINISTRATIE

Wij verzoeken de abonnees dringend hun abonnementsgelden voor het derde kwartaal 1946 op onze Giro 168797, of per postwissel te voldoen.

Ter verkoming van extra werk verzoeken wij alle abonnees niet te wachten op het aanbieden van de kwitantie maar direct het verschuldigde bedrag van f 1.95 per kwartaal, f 7.80 per jaar of f 0.65 per maand te voldoen.

Aanvang 3e kwartaal 1 Juli.

Bij voorbaat dank.

DE ADMINISTRATIE

V. S. V. vergadering

MUIDEN-OOST — Openbare Vergadering. Maandag 1 Juli in Café „Grifioen”, Trompstraat. Onderwerp, I. E.V.C. en de staking. II. Fusieplannen E.V.C.-N.V.V. Aanvang 7.30 uur. Vrij Entree.

6 Juli 1946

Prijs 15 cent

6e Jaargang - No. 27

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS”

Redacteur:
TJEERD WOUDESTRA
Voors. adres: Beursstraat 17, A'dam-C.

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Adres administratie: Trouwingsstraat 8"
Postgiro 168797 ten name van
Uitgeverij „De Vlam” — Amsterdam

Op het hellend vlak

Sinds weken zijn de ministers van Buitenlandse Zaken der vier mogendheden in Parijs bijeen, om tot een oplossing te komen van de tegenstrijdige belangen der Grote Drie ten opzichte van de Middellandse Zee, Italië, de Italiaanse koloniën en de Balkan. Er is nog op geen enkel belangrijk punt overeenstemming bereikt. Wel werd aan Frankrijk een kleine gebiedsuitbreiding aan de Italiaanse grens toegestaan, wel werd de omvang van de Bulgaarse vloot op 7250 ton vastgesteld, en werd bepaald, dat de Roemeense saldi in het buitenland gedeeltelijk voor herstelbetalingen mogen worden gebruikt. Maar hierbij staan de belangtengestellingen tussen Rusland en Amerika-Engeland niet zo op de voorgrond, dat een overeenkomst daardoor werd verhinderd. Dat de eilanden van de Dodecanesos aan Griekenland zullen worden toegekend, maar moeten worden gedemilitariseerd, is een compromis, waardoor de onverzoenlijkheid van de tegenstellingen tussen de grote machten des te duidelijker in het licht wordt gesteld. Rusland, dat deze eilandengroep voor zich had opgeëist, heeft er zich voorlopig bij neergelegd, dat van daaruit de Dardanellen niet meer onder vuur kunnen worden genomen.

Men is bescheiden geweest in zijn verwachtingen. De kranten leiden uit deze overeenkomsten af, dat er „een betere stemming” op de conferentie te Parijs valt te constateren. Maar het is nog de vraag, of deze afspraken van kracht zullen worden, want in de kernkwesties, die allemaal om de beheersing van de Balkan gaan, is geen spoor van ook maar de geringste toenadering te zien.

De vraag, of Triëst bij Italië dan wel bij Joego-Slavië zal behoren, staat in het middelpunt van de diplomatieke strijd, die in Parijs wordt uitgevochten. Triëst is de enige grote haven aan de Adriatische Zee, van waaruit Joego-Slavië kan worden bereikt, maar ook de kortste verbinding met de Donau, de grote waterweg, die dwars door Oostenrijk en de Balkan naar de Zwarte Zee gaat. Het Engels-Amerikaanse kapitaal, dat Triëst in handen wil zien van een Italië, waar het zelf

de lakens uitdeelt, vraagt daarom ook de vrije vaart op de Donau, de zekerheid, dat het met de Balkan-eilanden (o.a. Roemenië) handel kan drijven en het vrije luchtvaartverkeer in Oost-Europa.

Op alle genoemde punten staan de belangen scherp tegenover elkaar. Want al hebben de Westerse machten ook Triëst onder hun bereik, de Donau, alsmede de omliggende landen, zijn door Russische troepen bezet of bevinden zich in handen van Joego-Slavië, dat met Rusland één lijn trekt. Rusland moest ondervinden, dat overal in het Middellandse Zee gebied, waar de gewapende macht van Engeland en Amerika aanwezig is, het wel eisen kan stellen, maar dat deze worden afgewezen. Op de Donau en in de Balkan staat het precies omgekeerd. Hier is het Rusland, dat geen duimbreed toegeeft. Het heeft daarvoor zijn redenen. Want als de schepen van het Westerse kapitaal op de Donau varen en wanneer de Westerse machten handel drijven met Roemenië en de andere Balkanlanden, zou een wig worden gedreven in wat zich als Russische staatseconomie op de Balkan gaat vestigen. De Russische staat laat en in Rusland en op de Balkan geen enkel buitenlands kapitaalbedrijf toe en voor zover het daar nog aanwezig is, wordt het gelikwideerd. Hier heerst het staatsmonopolie op de productie, als principiële grondslag van zijn macht. Een concessie op dit gebied zou de grondslagen van zijn macht aantasten, het staatsmonopolie op de productie doorbreken. Het zou zijn het begin van het eind van de macht van de heersende bureaucratie. Als de belangen zo scherp tegenover elkaar staan, kunnen concessies alleen door macht worden afgedwongen.

UIT DEN INHOUD:

Bikini
De stem des volks
Vreugde en arbeid
Van de stakers
Verworpenen der aarde

Het leek er reeds op, of dit van Russische zijde zou worden geprobeerd. Joego-Slavië eiste — en eist nog — de soevereiniteit over Triëst op. Zonder Triëst mist de Donauweg en ook Joego-Slavië zijn uitvalspoor naar de Middellandse Zee. In de laatste dagen kwamen in Londen en New York berichten binnen, dat verschillende divisies Joego-Slavische troepen gereed stonden, om Triëst te bezetten. Het antwoord hierop was, dat een Engelse vloot de haven van Triëst binnenstoomde, en de zware Amerikaanse kruiser Furga er eveneens heen werd gezonden.

Als door een bliksemsflits wordt hierdoor de gehele situatie belicht. Terwijl de diplomaten in de U.N.O. en op de conferentie te Parijs elkaar dwars zitten met de formele uitlegging van gesloten overeenkomsten, met het vetorecht, of met vergadertrucs, staan de vijandelijke machten bij brandpunten als Triëst oog in oog tegenover elkaar. Het bevel aan een paar divisies zich op marsch te begeven, kan de wereldstrijd, onmetelijk verschrikkelijker dan ooit, opnieuw doen ontbranden.

Toch zal, voorlopig nog, dit bevel niet worden gegeven. Als er „incidenten” plaats vinden, zoals even vóór de oorlog aan de grens van Mandsjoerije tussen Rusland en Japan, waar een flinke legermacht wekenlang in een zware strijd was verwickeld, zonder dat het tot een oorlog tussen de beide landen kwam, dan is het de taak der diplomaten, een dergelijke strijd te localiseren. Zo zou men zich ook kunnen voorstellen, dat de Joego-Slaven proberen Triëst te overrompelen, en de Engels-Amerikaanse vloot met haar kanonnen de stad onder vuur neemt, zonder dat het ontzaglijke geweldsapparaat van de grote machten in beweging wordt gebracht. Men is nog niet klaar voor de grote strijd. Men is nog bezig, de gunstige posities in te nemen, van waaruit de miljoenenlegers kunnen opmarcheren. Deze betekenis hebben de Amerikaanse bases in Spanje, maar ook in Italië zullen deze worden aangelegd, want de militaire actie begint lang voordat het bevel tot vuren wordt gegeven. Het startklaar maken van de oorlogsmachine behoort er even noodzakelijk bij, als het gereed maken van een schip, dat van stapel moet worden gelaten. Triëst is een incident, zoals ook de gebeurtenissen in Iran als een incident moe-